

Heidi Lettojärvi
21.12.2018

Ympäristöministeriö

Viite: YM3/400/2018

ET:n lausunto MARA-asetuksen soveltamisohjeesta

Yleiset huomiot soveltamisohjeluonnoksesta

Soveltamisohjeen osa: 2. Tarkoitus ja soveltamisala

Soveltamisohjeen osa: 3. Määritelmät

Ohjeen mukaan peittämisellä tarkoitetaan pintarakennetta, joka läpäisee vettä siten, että sadannasta vähintään 5 % imeytyy MARA-rakenteeseen. Peruste määräykselle on epäselvä; miksi pintarakenteen vedenläpäisevyydelle asetetaan vähimmäisarvo, joka siis rajoittaa tiiviin pintarakenteen rakentamista.

Soveltamisohjeen osa: 4. Jätteen hyödyntämisen ja välivarastoinnin vaatimukset

Soveltamisohjeen osa: 5. Ilmoitus ympäristönsuojelun tietojärjestelmään

Soveltamisohjeen osa: 6. Jätteen luovuttaminen ja hyödyntämisen aloittaminen

Soveltamisohjeen osa: 7. Asetuksen soveltamisalaan kuuluvat jätteet ja niiden käyttökohteet (liite 1)

Asetuksen mukaan kivihiilen, turpeen ja puuperäisen aineksen polton lentotuhkat (10 01 02, 10 01 03 ja 10 01 17), pohjatuhkat (10 01 01 ja 10 01 15) ja leijupetihiekka (10 01 24) kuuluvat soveltamisalaan. Nämä jätenimikkeet sisältävät myös rinnakkaispolton (muut kuin vaarallisiksi luokiteltavat) jätenimekkeet (10 01 15, 10 01 17 ja 10 01 24). Asetuksessa tai soveltamisohjeessa tulee linjata ja selventää, että rinnakkaispolton lento- ja pohjatuhkat ovat soveltamisalassa.

Rinnakkaispolton tuhkien rajaamiselle soveltamisalan ulkopuolelle ei ole perusteita. Jäteperäisten polttoaineiden osuus on tyypillisesti pieni, jätteet on esikäsitelty soveltuviksi kierto- tai kerrosleijukattiloissa poltettaviksi (mm. palakokoko) ja jätteiden laatu on tunnettu. Rinnakkaispoltossa käytetty polttotekniikka ja palamisen vaatimukset (kuten polttolämpötila, tuhkan palamattomien raja-arvo sekä tavanomaisten savukaasupäästökomponenttien lisäksi palamisen hyvyttä kuvaaville CO:lle ja TOC:lle asetettavat savukaasupäästörajat) tukevat hyvä- ja tasalaatuisen tuhkan syntymistä. Rinnakkaispolton tuhkille on jäteluettelossa myös ns. kaksoisluokitus, joten mahdolliset vaaralliset rinnakkaispolton tuhkat rajautuvat MARA:n soveltamisen ulkopuolelle riippumatta MARA-laatuvaatimusten täyttymisestä. Muiden tuhkien tapaan osa rinnakkaispolton tuhkista täyttäisi MARA-asetuksen laatuvaatimukset ja olisi siten hyötykäytettävissä MARAn ilmoitusmenettelyllä.

Jätenimikkeet, jotka kuuluvat nimikeluokkaan 19 01 (19 01 14, 19 01 12 ja 10 01 19) ovat jätteen poltossa tai pyrolyysissä syntyvien jätteiden nimikkeitä. Tämän vuoksi nämä nimikkeet eivät ole tarpeen kivihiilen, turpeen, puuperäisen aineksen polton (ja lausuntonne mukaan rinnakkaispolton) tuhkien jätenimikkeiden yhteydessä. Jätenimike 19 01 12 (vaaraton jätteenpolton tai pyrolyysin pohjatuhka ja kuona) on mainittu erikseen omassa kohdassaan. On tarkoituksenmukaista, että käsittelyt kivihiilen, turpeen, puuperäisen aineksen sekä rinnakkaispolton tuhkat ovat soveltamisalassa. Käsittely voidaan tehdä joka polttolaitosalueella tai erillisellä käsittelylaitoksella mekaanisesti, fysikaalisesti, kemiallisesti, termisesti tai näiden yhdistelmällä. Tämän vuoksi asetusta tai soveltamisohjetta on täsmennettävä tältä osin. Asetuksen mukaan tuhkien käyttö ei ole sallittu vallirakenteissa. Asetuksen taustamuistion mukaan rajoituksella pyritään ohjaamaan tuhkat jatkojalostukseen korkeampitasoisiksi materiaaleiksi ja sitä kautta laadukkaampaan hyödyntämiseen ja parhaiten sopiviin

käyttökohteisiin. Tuhkien hyödyntäminen vallirakenteessa ei kuitenkaan näkemyksemme mukaan eroa "jatkojalostusasteen" tai "hyötykäyttötarkoituksen" mukaan esimerkiksi hyödyntämisestä väylä-, reitti- tai kenttärakenteissa. Yleisesti vallit ovat rakenteita, jotka tulevat suunnitellusti rakennetuksi joka tapauksessa ja tällöin tuhkien hyötykäyttö niissä on perusteltua.

Soveltamisohjeen osa: 8. Haitallisten aineiden raja-arvot (liite 2)

Soveltamisohjeen osa: 9. Laadunhallinta ja -varmistus (liite 3)

Asetuksen mukaan rekisteröinti-ilmoituksessa on oltava tiedot jätteen luovuttajan laadunvarmistusjärjestelmästä. Soveltamisohjeeseen on täsmennettävä, että ilmoituksen liitteeksi riittää tiivistetty kuvaus järjestelmästä eli esimerkiksi erillisiä laitosohjeita ei ole tarpeen liittää ilmoitukseen.

Ohje edellyttää vähintään 10 tutkimusta (s. 30) laitosmaisessa tuotannossa syntyvästä jätteestä. MARA-asetuksessa on todettu, että jäte tulee tutkia "yhdestä kokoomanäytteestä ennen jätteen luovuttamista hyödynnettäväksi" ja tämän tulee koskea myös laitosmaisessa tuotannossa syntyvää jätettä tilanteessa, jossa on noudatettu asetuksen vaatimuksia jäte-erän enimmäiskoosta ja osanäytteiden vähimmäismäärästä. Kymmenen sellaisen tutkimuksen edellyttäminen, joissa yhdessäkään yksikään parametri ei ylitä laatukriteerejä, on erittäin ankara. Ohjeen vaativuutta lisää se, että uuden MARA-asetuksen mukaan mittausten epävarmuutta ei enää saa huomioida.

Ohjeeseen voidaan täsmentää, että kokoomanäytteestä voidaan haluttaessa ottaa useampia rinnakkaisnäytteitä ja käyttää näiden keskiarvoa verrattaessa tuloksi MARA-kriteereihin. Lisäksi ohjeessa voidaan todeta, että laadunvarmistusjärjestelmä voi sisältää menettelyt (esim. uusi tutkimus) tilanteeseen, jossa yksittäinen tutkimustulos on selittämättömästi poikkeava ja siten mahdollisesti virheellinen.

Ohje edellyttää joissain tilanteissa laadunvarmistustutkimuksia pidemmältä ajalta. Ohjeeseen on täsmennettävä, että ennen nykyisen MARA-asetuksen voimaantuloa tehtyjä tutkimuksia voidaan hyödyntää. Näin siitä huolimatta, että nämä tutkimukset eivät välttämättä täytä ohjeen vaatimuksia kokoomanäytteen muodostamisesta.

Soveltamisohjeen osa: Soveltamisohjeen liite 1

Ystävällisin terveisin

ENERGIATEOLLISUUS RY

Heidi Lettojärvi
Asiantuntija